

**VARĖNOS R. SENOSIOS VARĖNOS ANDRIAUS RYLIŠKIO
PAGRINDINĖS MOKYKLOS
GABIŲ IR TALENTINGŲ MOKINIŲ UGDYMO IR SKATINIMO
TVARKOS APRAŠAS**

I. BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Varėnos r. Senosios Varėnos Andriaus Ryliškio pagrindinės mokyklos (toliau – mokyklos) Gabių ir talentingų mokinių ugdymo ir skatinimo tvarkos aprašo (toliau – Tvarkos aprašas) paskirtis – padėti atskleisti mokinių gabumus, sudaryti galimybes visapusiškam ugdymui(si) bei motyvacijai kelti.

2. Tvarkos aprašas parengtas vadovaujantis Gabių ir talentingų vaikų ugdymo programa, patvirtinta Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2009 m. sausio 19 d. įsakymu Nr. ISAK-105.

3. Vartojamos sąvokos:

3.1. **Gabūs vaikai** – tai vaikai, galintys efektyviai įgyti žinių ir mokėjimų, juos pritaikyti naujoms problemoms spręsti, sparčiai mokytis iš patirties. Jų intelektualinių gebėjimų lygis yra labai aukštas. Turėdami šiuos intelektualinius gebėjimus, gabūs vaikai lenkia arba pajėgūs pralenkti panašios patirties ir aplinkos bendraamžius savo vienos ar kelių mokslo sričių akademiniais pasiekimais. Šiems vaikams būdingas aukštas kūrybiškumo lygis.

3.2. **Talentingi vaikai** – tai vaikai, turintys ypatingų gebėjimų, kurie pasireiškia vienos ar kelių meno, mokslo ar sporto sričių pasiekimais.

3.3. Gabumai gali pasireikšti vienoje ar keliose šių sričių: bendrojo intelekto, atskiroje mokslo srityje (akademinėje srityje), socialinio funkcionavimo, meninės veiklos.

II. GABIŲ IR TALENTINGŲ MOKINIŲ ATPAŽINIMAS, UGDYMAS(IS)

4. Gabius ir talentingus mokinius mokytojai atpažįsta vadovaudamiesi šiais kriterijais:

4.1. mokinių dalykų mokymosi pasiekimų įvertinimai 8–10 balų, pradinėse klasėse – aukštesnysis lygis;

4.2. mokiniai yra olimpiadų, dalykinių, meninių konkursų, sportinių varžybų ar pan. prizinių vietų laimėtojai ar laureatai;

4.3. stebimi išskirtiniai kokios nors srities gebėjimai, įgūdžiai, kūrybiškumas;

- 4.4. atsižvelgiama į tėvų bei kitų kolegų pastebėjimus, paties vaiko nuomonę;
- 4.5. analizuojant mokinio veiklą bei jos rezultatus.
5. Gabūs ir talentingi mokiniai atpažįstami per šias veiklas:
  - 5.1. dalykų pamokas, modulių ir neformaliojo švietimo užsiėmimus;
  - 5.2. mokyklinės įvairių mokomųjų dalykų olimpiadas;
  - 5.3. meninius, tikslųjų mokslų, kalbinius ir literatūrinius konkursus, sportines varžybas, tikslinius projektus, darbų parodas, koncertus ir kt. renginius;
  - 5.4. miesto, respublikos ir tarptautinius konkursus, olimpiadas, varžybas, projektus.
6. Gabių ir talentingų vaikų ugdymas pagal amžių, gebėjimus ir polinkius diferencijuojamas, individualizuojamas suteikiant galimybę:
  - 6.1. rinktis kryptingo mokymosi modulių, neformaliojo švietimo programas;
  - 6.2. pamokų metu dirbti savarankiškai, atliekant sudėtingesnes individualias užduotis; skirti jų gebėjimus atitinkančias užduotis ir namuose;
  - 6.3. sudarant galimybes bendradarbiauti vedant pamokas ir padėti silpniau besimokantiems (pvz., jie gali vadovauti darbo grupėms, bendradarbiauti parenkant mokomąją medžiagą pamokoms ir t.t.).
7. Siekdami kuo geriau išmokti atpažinti gabius ir talentingus mokinius bei kuo efektyviau pritaikyti ugdymo turinį pagal jų poreikius, mokytojai nuolat tobulina savo profesinę kompetenciją:
  - 7.1. dalyvauja tiksliniuose seminaruose, kursuose, konferencijose;
  - 7.2. savarankiškai skaito pedagoginę ir mokslinę literatūrą apie gabių vaikų atpažinimą ir ugdymo metodus;
  - 7.3. įvairiomis formomis (seminarai, atviros pamokos, pranešimai ir kt.) dalijasi savo patirtimi su kolegomis;
  - 7.4. mokiniams sudaromos sąlygos lankyti dalykų mokytojų konsultacijas arba skiriamos papildomas valandas gabių vaikų ugdymui, atsižvelgiant į mokyklos turimas lėšas.

III. GABIŲ IR TALENTINGŲ MOKINIŲ MOTYVAVIMAS

8. Mokykloje organizuojamų olimpiadų, varžybų, konkursų nugalėtojai:
  - 8.1. apdovanojami direktoriaus pasirašytais diplomais, esant galimybei, dovanėlėmis;
  - 8.2. apie jų pasiekimus skelbiama mokyklos interneto svetainėje;
  - 8.3. olimpiadų, varžybų, konkursų nugalėtojus dalyko mokytojas įvertina aukščiausiu formaliuoju įvertinimu, elektroniniame dienyne įrašo padėką tėvams, nedalykinių konkursų nugalėtojų tėvams padėką įrašo klasės vadovas;

8.4. 5–8 klasių mokiniai, kurių metiniai įvertinimai 9, 10 ir pradinių klasių mokiniai, kurių metiniai įvertinimai įvertinti aukštesnioju lygiu, mokslo metų pabaigos šventėje apdovanojami mokyklos direktoriaus pasirašytomis padėkomis;

8.5. klasės vadovai labai gerai ir gerai besimokantiems mokiniams ir jų tėvams po I ir II pusmečio parašo padėkas į dienynus.

IV. BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

9. Mokytojams rekomenduojama atsižvelgti į Izabelės Grauslienės, Katažynos Labanienės, Tomo Lazdausko leidinį „Gabūs ir talentingi vaikai: samprata, ypatumai ir atpažinimas“

<https://sodas.ugdome.lt/metodiniai-dokumentai/atsisiusti/13551/caa85d19-fdac-4540-acba-e6b83317e5eb>

10. Šis Tvarkos aprašas gali būti keičiamas ar papildomas mokyklos direktoriaus įsakymu, pritarus Metodinei tarybai.

11. Mokyklos administracija vykdo gabių ir talentingų mokinių ugdymo stebėseną.
